

Derginin bu sayısında çok önemli bir konu olan biyoetiğe yer vermek istiyorum. Etikle ilgili ilk düzenlemeler 5000 yıl önce Eski Mısır'daki Hamurabi yasalarında yer almaktadır. Burada hekimlerin alacağı ücretlerden ve hatalı uygulamalarında hekime verilecek cezalardan söz edilmektedir. Tıp tarihinde Ebers papirüsü, Edwin Smith papirüsü, Berlin papirüsü ve Kahun papirüsü etikle ilgili önemli bilgilerin olduğu değerli eserlerdir.

Biyoetik; anlamına bakıldığında, tıp ve biyoloji alanında ortaya çıkan yeniliklerin, çeşitli teknolojik gelişmelere bağlı olan bilimsel sonuçların, etik düzlemde meydana getirdiği kapsamlı sorunların irdelenmesi üzerinden gelişen etik alandır. Anlamı "canlı etiği" olarak da anlaşılır. Biyoetik tüm bir yaşamı konu edinen etik tartışmadır. Bilimsel gelişmeler oldukça çok sayıda öngörülemeyen durumları da beraberinde getirmektedir. Biyoetiğin gündeme gelmesinde en önemli faktör, özgül durumların çokluğudur. Günümüzde bilim adamının, ilgi alanında araştırma yaparken veya mesleğini icra ederken genel olarak neleri yapması ve neleri yapmaması gerektiği sorusunu ve belirli bir durumda karşılaştığı bir sorunu nasıl çözmesi gerektiğini bilmesi gerekmektedir.

Bu konu sadece insan hayatı değil, doğadaki tüm organizmaları içermektedir. Son yıllarda giderek artan hukuk, tıp, çevre ve siyaset konularında etik sorunlar ve ikilemler hakkında öneriler sunulmaktadır. Bu açıklamalar çoğu zaman açıklayıcı olsa da bazen kuşku ve muhalefet ile karşılaşmaktadır. Bazen biyoetik uzmanının varlığının ikilemlerin çözümünde işe yaramadığı, durumu karmaşıklaştırdığı yapılan ortak eleştiriler arasındadır.

Günümüzde biyoteknolojilerin kullanıldığı testlerde oluşan sorunlara yaklaşım önemli bir sorundur. Özerkliğe saygı ilkesi ile sorunların çözümü aranmalıdır. Genetik, insan dokularının kullanımı, kök hücre çalışmalar, vb. konular gelecek nesillerin korunması açısından çok önemlidir. Hedefler çok iyi belirlenmelidir.

Yetkin kişilerin hedefleri açık, net, olumlu ve tarafsız şekilde olmalıdır. Diğer önemli bir konu, kamuoyunun biyoetik sorunlar hakkında bilgilendirilmesi ve ilgili tartışmalara katılımlarının sağlanmasıdır.

Prof.Dr. Candan GÜRSES

Editör